

Utrechtse straatnamen 1: Oude Kerkstraat

De 'stege nae de Santhoff', de tegenwoordige Oude Kerkstraat, met rechts de Steenstraat, de tegenwoordige Biltstraat, en links het huis Den Santhof op een plattegrond uit 1642
Foto: Het Utrechts Archief, Sint-Pieter, inv.nr. 342

Een goed en wetenschappelijk verantwoord straatnamenboek van Utrecht bestaat nog niet. Toch zijn veel mensen benieuwd naar de geschiedenis en de verklaring van de naam van hun straat, getuige de talrijke vragen die Het Utrechts Archief daarover krijgt. Ook voor de stadsgeschiedenis is zo'n boek interessant, want het brengt veel nieuwe feiten over onder meer de vroege stedelijke topografie boven water. Daarom schrijft Erik Tigelaar een straatnamenboek voor Utrecht dat naar verwachting in 2005 zal verschijnen. Oud-Utrecht publiceert alvast enige korte artikelen over opmerkelijke straten.

ERIK TIGELAAR

Het gedeelte van de Oude Kerkstraat dat ligt tussen de Biltstraat en de Gildstraat was oorspronkelijk de toegangsweg naar een huis dat ten noorden van de kruising van de tegenwoordige Oude Kerkstraat en de Gildstraat stond. Dit huis met bijbehorende boomgaard wordt in een akte uit 1619 aangeduid als 'den Sandthoff'. De toegangsweg wordt in deze akte vermeld als St. Jeronimusstege. Op een plattegrond uit 1642 komt de weg voor als

'stege nae de Santhoff'. Vervolgens wordt hij in de tweede helft van de 17e eeuw en in de eerste decennia van de 18e eeuw Santhoffsteegh genoemd.

Deze steeg heeft uiteindelijk de naam Oude Kerkstraat gekregen omdat Den Santhof lange tijd in gebruik is geweest als roomse schuilkerk. In 1686 wordt voor de eerste keer vermeld dat het huis 'wort gebruyckt tot een paepse kerck'. Het huis heeft nog dienst gedaan als kerk totdat deze in 1739 verhuisde naar een pand aan de zuidzijde van de Bilt-

straat. Na de verhuizing is men Den Santhof ook De Oude Roomse Kerk of kortweg De Oude Kerk gaan noemen, waardoor op den duur ook de steeg van naam veranderde. Vanaf 1761 komt zij uitsluitend nog voor als Oude Kerksteeg.

Op 16 november 1880 hebben Burgemeester en Wethouders de straatnaam op voorstel van de wijkmeester gewijzigd in Oude Kerkstraat. De bouw van 'een fraai huis met stal en koets-huis' in de straat rechtvaardigde naar zijn mening deze naamsverandering. Het straatgedeelte dat ligt tussen de Gildstraat en de Bollenhofsestraat ontving de naam in 1890.¹

Erik Tigelaar is Unitleider Beeldmateriaal en Bibliotheek bij Het Utrechts Archief.

Noot

1 Het straatnamenboek van Utrecht zal worden voorzien van een uitgebreid notenapparaat.